

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Warszawa, 28 grudnia 2012 r.

KRASP/382/2012

Szanowna Pani
prof. dr hab. Barbara Kudrycka
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

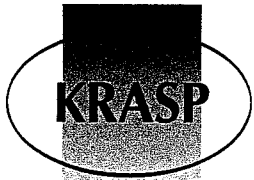
Szanowna Pani Minister,

w odpowiedzi na pismo BM.WP.1761.2012/IO z dn. 28 listopada 2012 r. w załączeniu przekazuję opinię Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich dotyczącą *Projektu założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym oraz niektórych innych ustaw.*

Z wyrazami szacunku,

prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś

Przewodniczący KRASP

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkoł
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Warszawa, 28 grudnia 2012 r.

Stanowisko KRASP dotyczące treści dokumentu pt. „Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz niektórych innych ustaw”

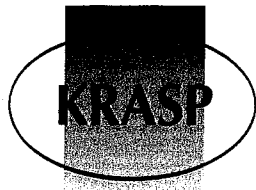
Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich dokonała wnikliwej oceny dokumentu pt. *Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw*, przedstawionego do zaopiniowania przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W opracowaniach załączonych do tego Stanowiska, przedstawione zostały: bilans prac Zespołu MNiSW do spraw zmian przepisów prawnych dotyczących szkolnictwa wyższego (Dodatek nr 1) oraz uwagi szczegółowe do projektu *Założeń* (Dodatek nr 2).

Propozycja wprowadzenia tak wielu zmian w znowelizowanej przed rokiem ustawie wskazuje na potrzebę opracowania spójnej wizji rozwoju szkolnictwa wyższego, której przyjęcie powinno poprzedzać zmiany legislacyjne. KRASP uważa, że niedostatek ten nie może być kompensowany kolejnymi fragmentarycznymi regulacjami prawnymi i administracyjnymi wymaganiami nakładanymi na uczelnie, z pominięciem mechanizmów wspierających ich spełnienie.

Mimo wielu ogłoszonych propozycji zmian motywowanych deklarowaną troską o jakość kształcenia, Projekt *Założeń* nie podejmuje kluczowych zagadnień, a w tym m.in. problemu finansowania szkół wyższych. Tymczasem, osiągnięcie wyraźnego postępu w tym zakresie wymaga zmiany sposobu i poziomu finansowania uczelni, która uwolniłaby szkoły wyższe od konieczności kształcenia jak największej liczby studentów bez względu na osiągnięte przez nich wyniki. Środki finansowe powinny być przyznawane szkołom wyższym na podstawie algorytmu oraz dodatkowo - na zasadach konkursowych i na mocy kontraktów zawieranych na okres kilkuletni, dzięki czemu uczelnie mogłyby strategicznie planować i realizować swoje przedsięwzięcia rozwojowe.

Jak to wynika z załączonych Dodatków, *Założenia* przedstawione do zaopiniowania zawierają rozwiązania godne poparcia, propozycje wymagające

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28

00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 352

fax: 22 55 21 567

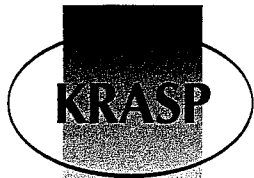
biuro@krasp.org.pl

dalszej dyskusji i zmiany, a niektóre propozycje powinny zostać odłożone w czasie lub wymagają odstąpienia od zamiaru ich wdrożenia. W tej sytuacji, KRASP proponuje rozpoczęcie dyskusji środowiskowej na ten temat. Okres niżu demograficznego powinien zostać wykorzystany dla poprawy jakości działania uczelni, a w tym dla rozwoju działalności badawczej i przywracania relacji „mistrz-uczeń”.

KRASP uznaje, że najważniejsze są te zasadnicze propozycje o charakterze strategicznym, które mogłyby przynieść oczekiwane, przełomowe zmiany w szkolnictwie wyższym.

Prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś

Przewodniczący KRASP

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Dodatek nr 1

do Stanowiska KRASP dotyczącego treści dokumentu pt. „Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz niektórych innych ustaw”

Bilans prac Zespołu MNiSW ds. zmian przepisów prawnych dotyczących szkolnictwa wyższego¹

W pracach Zespołu ds. zmian przepisów prawnych dotyczących szkolnictwa wyższego w MNiSW, w okresie od kwietnia do połowy lipca br., poddano analizie i odniesiono się do uwag, postulatów i propozycji zmian zgłoszonych przez m. in.: KRASP (KRUP, KRePSZ), RGNiSzW, PKA, FRP, PSRP, KRDP, RPD, szkoły wyższe oraz PZPPE „Lewiatan”. Ze zgłoszonych łącznie ok. 330 uwag (wiele się powtarzało). Zespół w pełni lub częściowo uwzględnił **162 (49 %)**. Z ponad 60 rozporządzeń, zgłoszono uwagi do 27 (łącznie 160 propozycji zmian) z czego Zespół w pełni lub częściowo uwzględnił **98 (62 %)**.

Po skompromowaniu uwag do ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*, można je zestawić **w 22 punktach**, popartych przez Zespół.

I. Uwzględniono uwagi Zespołu:

1. Art. 6 ust. 1 pkt 4b) i inne. Duża niespójność w nazewnictwie. W świetle art. 2 ust. 1 pkt 14b) na program kształcenia składają się: opisy efektów kształcenia oraz opisy procesu kształcenia, prowadzącego do osiągnięcia tych efektów (plany i programy studiów). Pojęć tych nie można mieszać. Gdy mamy na myśli tylko opisy procesu kształcenia, bez efektów, to nie można używać zwrotu „program kształcenia”.

2. Art. 8 ust. 3 i 4. Ograniczenie 2% powinno dotyczyć wzrostu rekrutacji, a nie ogólnej liczby studentów. Wymóg zgody ministra na zwiększenie ogólnej liczby studentów studiów stacjonarnych w uczelni publicznej powyżej 2 % ogólnej liczby studentów studiów stacjonarnych, studiujących w poprzednim roku akademickim, może uczynić iluzoryczną swobodę uczelni w tworzeniu nowych kierunków studiów i pozostaje w sprzeczności z deklarowaną przez Ministerstwo zasadą dostępności studiów. Można dopuścić limitowanie liczby przyjętych na studia, ale nie ogólnej liczby studentów.

3. Art. 8a. Spełnienie wymogu uzyskania przez słuchacza studiów podyplomowych co najmniej 60 punktów ECTS jest bardzo trudne, o ile ogólnie możliwe do zrealizowania bez wydłużenia „fizycznego” czasu trwania studiów podyplomowych (np. do 3 semestrów). Proponuje się obniżenie liczby punktów ECTS do 30.

4. Art. 11 ust. 1 w związku z art. 168 ust. 1. Przepisy co do uprawnień do prowadzenia studiów oraz minimum kadrowego, nie powinny uniemożliwiać tworzenia studiów interdyscyplinarnych w ramach studiów wspólnych.

¹ Notatka opracowana przez Prof. Krzysztofa Krasowskiego

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

5. Art. 50 i 52. Wprowadzenie zmian w systemie odwoławczym PKA, tj. utworzenie odrębnego organu zajmującego się wnioskami o ponowne rozpatrzenie sprawy, zgodnie z uwagami sformułowanymi w raporcie niezależnych ekspertów, badających zgodność funkcjonowania PKA z międzynarodowymi standardami (ECA Code of GoodPractice, ENQA European Standards and Guidelines) w grudniu 2008 r.

6. Art. 54. Dodać art. 54a w brzmieniu: „Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich posiada osobowość prawną”.

7. Art. 72 ust. 3. Przepis zawiera odesłanie do art. 121 ust. 3 PSW, który ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej został uchylony.

8. Art.118 ust.1 oraz art. 134 ust.1. Urlopy naukowe nie powinny być tylko przywilejem profesorów tytularnych. Urlopy naukowe przyczyniają się do rozwoju nauki – powinny je otrzymywać również osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, w uzasadnionych przypadkach (realizacja grantu, przygotowywanie rozprawy habilitacyjnej lub książki profesorskiej, inne).

9. Art. 118 a. Dodanie ust. 4 w brzmieniu: „Nauczyciela akademickiego, który został skierowany do pracy w uczelni na podstawie umów międzynarodowych lub umów zawartych z instytucjami zagranicznymi, można zatrudnić bez postępowania konkursowego”.

II. Niejasne stanowisko resortu wobec propozycji zmian Zespołu (choć jest ogólna deklaracja na tak!).

1. Art. 20. Pierwsze pozwolenie na utworzenie uczelni niepublicznej na 5 lat, a następne dopiero na czas nieokreślony.

2.Art. 67 ust. 3. wobec problemów interpretacyjnych, na gruncie obowiązującej ustawy, należałoby jednoznacznie określić, czy tzw. samodzielni pracownicy nauki automatycznie wchodzi w skład rady wydziału.

3.Art. 76 ust. 3. W wyniku wypadnięcia słowa „odwołania”, wykluczono możliwość odwołania np. dziekana lub prodziekana, gdy art. 78 ust. 1 przewiduje taką procedurę wobec rektora i prorektorów.

4.Art. 77 ust. 2a. Statuty wielu uczelni przewidują, iż prorektorzy z urzędu wchodzi w skład senatu. Przepis w obecnym brzmieniu wyłącza z ograniczenia kadencji tylko organy jednoosobowe uczelni, którymi prorektorzy nie są.

5.Art. 90 ust. 4. Wprowadzić wyższą kwotę (1 mln euro), wymagającą zgody Ministra Skarbu Państwa.

6.Art. 112 a ust. 3. Nadać mu brzmienie: „Oświadczenia, o których mowa w ust. 1 i 2, składa się przed rozpoczęciem roku akademickiego, nie później jednak niż do dnia 30 czerwca roku, w którym rozpoczyna się rok akademicki, którego oświadczenie dotyczy.” Obecne brzmienie przepisu powodujące konieczność składania oświadczeń o zaliczaniu do minimum kadrowego z

www.krasp.org.pl

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Baniś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biurowisko KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

ponad rocznym wyprzedzeniem jest wynikiem ewidentnego błędu legislacyjnego, który należy usunąć. Celem przepisu było zmobilizowanie do składania oświadczeń na nowy rok akademicki przed rozpoczęciem wakacji letnich ze względu na problemy w wyegzekwowaniu oświadczenia we wrześniu oraz ze względu na czas niezbędny do ewentualnego uzupełnienia niedoborów kadrowych. Składanie oświadczeń z rocznym wyprzedzeniem mija się z celem, a w części przypadków może wręcz uniemożliwić tworzenie nowych kierunków studiów oraz reagowanie na zmieniające się potrzeby kadrowe.

7. Art. 195 ust. 1. Wbrew przedłożeniu rządowemu, zaostrzającemu wymogi, jakie musi spełniać dana jednostka aby prowadzić studia doktoranckie (uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego), w efekcie prac posłów obniżono tę poprzeczkę. Wykreślono ze starej ustawy wymóg, aby co najmniej dwa uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora odnosiły się do różnych dyscyplin danej dziedziny nauki.

Wiąże się z tym wymóg wyodrębnienia dyscyplin naukowych w ramach dziedziny pn. nauki o kulturze fizycznej.

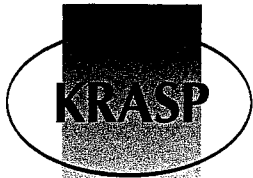
Uwaga: Prawie na wszystkich AWF-ach wydziały mają prawa do nadawania stopni doktora z nauk o kulturze fizycznej bez podziału dziedziny wiedzy na dyscypliny, choć w praktyce wiadomo, jaki doktorat może być broniony na wydziale rehabilitacji a jaki na wydziale wychowania fizycznego. Propozycja podziału nauk o kulturze fizycznej na fizjoterapię (rehabilitację), wychowanie fizyczne, turystykę i rekreację oraz sport nie doczekała się, jak dotąd pozytywnej opinii.

8. Art. 195 ust. 5. Przepis o połowie programu studiów doktoranckich, wymagającej bezpośredniego udziału doktoranta i nauczycieli akademickich w jednostce organizującej SD, jest niezrozumiały i niemożliwy do wykonania bez prawidłowej definicji programu studiów, bez określenia w czym mierzyć całość programu (godzinach? jakich – nakładu pracy czy kontaktowych wynikających z planu studiów? punktach ECTS?). Ponadto ten przepis jest niewykonalny w odniesieniu do doktorantów mobilnych, którzy realizują część programu SD np.za granicą (a więc nie w jednostce organizacyjnej prowadzącej studia).

9. Art. 264 ust. 7. Ostatni człon tego przepisu: „na tych samych zasadach”, proponuje się zastąpić zwrotem: „na czas wskazany w akcie mianowania”. Chodzi o jednoznaczne brzmienie tego przepisu, aby zapobiec mającym już miejsce sporom sądowym wokół np. uprawnień do okresu urlopów wypoczynkowych. Art. 264 ust. 7 zapis „na tych samych zasadach”, bibliotekarze niebędący n.a. interpretują jako podstawę do roszczeń o 36-dniowy urlop. MNiSw zajmowało stanowisko, że art. 264 ust. 7 dot. jedynie formy zatrudnienia, a nie uprawnień, dlatego należy nadać temu jednoznaczny wyraz w postaci proponowanego brzmienia.

III. Propozycje Zespołu jednoznacznie odrzucone przez MNiSW

1.Art. 92. Postuluje się dodanie ust. 3 w brzmieniu: „Zasady dysponowania środkami pochodzącymi z przychodów własnych uczelni publicznych, nie

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

podlegają postanowieniom ustawy o finansach publicznych". Jest to postulat wysuwany przez wiele uczelni. Należy dodać, że w trakcie obrad komisji sejmowej, w trakcie prac nad nowelizacją w 2011 r., propozycja ta była bliska przyjęcia. Upadła wobec stanowiska Ministerstwa Finansów argumentującego, iż byłoby to rozwiązanie sprzeczne z dyrektywami UE. Zdaniem specjalistów nie jest to pogląd uzasadniony, a wynikający ze zbyt rygorystycznego interpretowania unijnych dyrektyw.

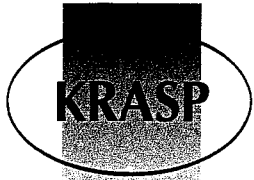
2.Art. 110 ust. 4. Przywrócić stanowisko dydaktyczne docenta jako formę awansu.

3.Art. 118 a. Wprowadzić obligatoryjność konkursów tylko dla pierwszego zatrudnienia w uczelni.

4.Art. 151. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w uczelni publicznej, w poszczególnych grupach pracowników, powinna pozostawać w relacji nie do kwoty bazowej, a do wskaźnika prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce określonego w ustawie budżetowej. Zgłoszony w komisji sejmowej 1 lutego 2011 projekt w tej sprawie, przepadł niewielką większością głosów. Przy tej okazji należy dodać, iż wbrew początkowym zapowiedziom z lat 2008/9 r., w maju 2010 r. rząd wycofał się z obietnicy wprowadzenia instytucji stanu spoczynku dla profesorów tytularnych.

Prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś

Przewodniczący KRASP

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Dodatek nr 2

do Stanowiska KRASP dotyczącego treści dokumentu pt. „Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz niektórych innych ustaw”

Uwagi szczególne dotyczące treści dokumentu pt. „Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz niektórych innych ustaw” – w części dotyczącej ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*

Niniejsze uwagi zostały zebrane w porządku odzwierciedlającym strukturę dokumentu ministerialnego.

Postulat o charakterze fundamentalnym

KRASP podtrzymuje swój wcześniej wielokrotnie formułowany postulat wydzielenia środków pozyskiwanych przez uczelnie publiczne, pochodzących spoza budżetu Państwa, spod niektórych rygorów ustaw o finansach publicznych i zamówieniach publicznych. W szczególności środki te – gromadzone zgodnie z wymogiem ustawowym na osobnych rachunkach – nie powinny być kwalifikowane jako środki publiczne.

Uwagi do treści 1 punktu Projektu

1. Dokument otwiera sformułowanie celów nowelizacji. Brzmienie punktu 1. podpunkt 4) „doprecyzowanie niektórych rozwiązań w oparciu o doświadczenia z wdrażania nowelizacji ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*” jest zbyt ogólne, a użyte sformułowanie „doprecyzowanie” jest niewystarczające, ponieważ do ważnych celów nowelizacji należy przede wszystkim wprowadzenie niezbędnej zmiany niektórych przepisów ustawy znówelizowanej w 2011 roku.
2. W projekcie pisze się o uczelniach badawczych, jako jednym z dwóch typów szkół wyższych składających się na system szkolnictwa wyższego. Nie zostały natomiast zaproponowane odpowiednie narzędzia i działania, które umożliwiłyby tworzenie uniwersytetów/uczelni badawczych spełniających międzynarodowe standardy. Należy podkreślić, że nie wszystkie uczelnie akademickie powinny mieć status uniwersytetów/uczelni badawczych.
3. Przeniesienie akademii wychowania fizycznego pod nadzór ministra właściwego do spraw kultury fizycznej nie było nigdy konsultowane z tymi

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

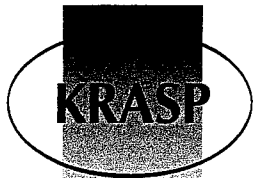
Biurowisko KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

uczelniami. Wymaga również wyjaśnienia, w jaki sposób zmiana ta mogłaby wpłynąć na poprawę efektów działań organów uczelni i organów zarządzania systemem szkolnictwa wyższego. Podporządkowanie AWF ministrowi sportu doprowadziłoby raczej do pogłębienia resortowego rozdrobnienia uczelni ze szkodą dla systemu szkolnictwa wyższego.

Uwagi do propozycji dotyczących potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną

4. Potwierdzanie efektów kształcenia zdobytych poza edukacją formalną jest ważnym elementem polityki uczenia się przez całe życie. Dostęp do niego powinien być otwarty w szkołach wyższych, zaś uzyskanie tego potwierdzenia powinno być zależne od osiągniętych już efektów uczenia się, a nie od wieku osoby ocenianej lub od drogi, w której efekty te zostały osiągnięte.
5. Możliwość potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną powinna dotyczyć efektów właściwych dla wszystkich form kształcenia oferowanych na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji: programów kształcenia prowadzących do dyplomów, studiów podyplomowych i innych szkoleń.
6. Możliwość potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną dotyczy programów kształcenia o obydwu profilach: ogólnoakademickim i praktycznym. Jednakże szczególnie użyteczna być może ona (dla osób uczących się i dla uczelni) w odniesieniu do programów i uczelni zawodowych, w których potwierdzać się będzie efekty kształcenia wynikające z doświadczenia zawodowego. Potwierdzanie efektów wynikających z doświadczenia zawodowego powinno być podstawową intencją do wprowadzania rozwiązań w zakresie potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną.
7. W dokumencie nie zostało wyjaśnione, posiadanie której oceny PKA – instytucjonalnej czy programowej – pozwala na prowadzenie przez jednostkę uczelni procesu potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną. Należy to jednoznacznie wyjaśnić. Równocześnie należy podkreślić, że podstawą nie powinna tu być wyłącznie ocena instytucjonalna, ponieważ niewiele jednostek zostało jej poddanych oraz dotyczy ona, jak dotąd, głównie silnych ośrodków akademickich, a nie ośrodków kształcenia o profilu praktycznym, w których będzie miało szczególnie szerokie zastosowanie potwierdzanie efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną (patrz p. 6). Z powodów wymienionych powyżej nie znajduje także uzasadnienia merytorycznego przyznanie uprawnień do potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną w szczególności ośrodkom mającym prawo do doktoryzowania, ponieważ nie ma związku pomiędzy uprawnieniami akademickimi a tym potwierdzaniem. Takie

www.krasp.org.pl

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

przypisanie skutkowałyby też ograniczeniem dostępu do potwierdzania efektów tej grupie osób uczących się, do której jest ono szczególnie skierowane oraz do nieuczciwej konkurencji uderzającej w pierwszej kolejności w uczelnie nieakademickie, w tym niepubliczne.

- Potwierdzanie efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną wymaga wypracowania rozwiązań zapewniających poprawność i rzetelność procedur oraz ich dostosowania do rozwiązań przyjętych w krajach, w których z sukcesem są one obecne od dawna. Spełnienia tych wymogów nie gwarantuje prawo do nadawania stopnia naukowego doktora. Warunki te powinny być przede wszystkim elementem wewnętrznego, uczelnianego systemu zapewniania jakości, uzupełnionego o wskazanie sposobu sprawowania nadzoru nad poprawnością i rzetelnym stosowaniem reguł i dobrych praktyk w procesie potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną. Powinno to znaleźć swoje potwierdzenie w procedurach akredytacji PKA. Jakość tego procesu zależy także od kompetencji i motywacji osób, które będą wprowadzać ten system.

Uwagi dotyczące piątego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji

- Wymaga wyjaśnienia, dlaczego z treści Projektu przesłanego do Biura KRASP w dn. 28 listopada 2012 r. zniknęły stwierdzenia dotyczące 5 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji, które znalazły się w wersji Projektu z dnia 27 listopada 2012 r. W założeńiach stwierdzenia te powinny zostać przywrócone.
- Inicjatywa nowelizacyjna powinna dotyczyć 5 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Jest to niezbędne w celu uniknięcia dekompozycji PRK oraz jej niespójności z Europejską Ramą Kwalifikacji. Wprowadzenie niektórych form kształcenia w ramach *tertiary education* np. kolegiów pracowników służb społecznych, językowych i innych kolegiów zawodowych, działających na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) (5 poziom PRK powinien zostać umieszczony na poziomie *tertiary education*).

Uwagi do propozycji dotyczących studiów o profilu praktycznych

- Proponowane w dokumencie zmiany stwarzają wrażenie, że kształcenie o profilu praktycznym jest gorsze niż kształcenia ogólnoakademickie. Tymczasem potrzebne są działania, które będą budowały pozytywny wizerunek kształcenia praktycznego. W związku z tym zamiast administracyjnego spojrzenia na ten problem, wprowadzania szeregu regulacji formalnych, trzeba myśleć o autentycznych bodźcach uprzątnienia studiów, mechanizmach – również finansowych – które będą stymulowały organizowanie, prowadzenie i podejmowanie studiów o profilu praktycznym. Takich propozycji w dokumencie nie ma.

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

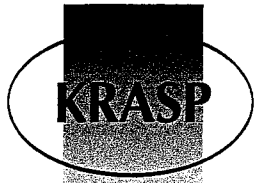
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Jeżeli uczelnie nie dostaną dodatkowych funduszy na kształtowanie umiejętności, będą zmuszone do przesuwania środków w ramach swoich budżetów lub obciążania nimi studentów, co może prowadzić do obniżania jakości kształcenia, do usuwania z rynku, niektórych wydziałów uczelni publicznych oraz uczelni niepublicznych, a także do podejmowania prób obchodzenia proponowanej regulacji.

12. W Projekcie pojawiają się stwierdzenia deprecjonujące wartość kształcenia w uczelniach zawodowych, dotyczące jakości kadry, warunków prowadzenia zajęć i kompetencji absolwentów tych uczelni. Niewłaściwe jest formułowanie tego rodzaju uogólnień, zwłaszcza w ramach uzasadniania przygotowywanych regulacji prawnych.
13. W Projekcie proponuje się uzależnienie możliwości uruchomienia studiów o profilu ogólnoakademickim od posiadania przez jednostkę organizacyjną uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora. Rozwiązanie to doprowadzi do sztucznego dążenia do zdobywania tych uprawnień, na przykład poprzez łączenie wydziałów. Może ono również prowadzić do nieprawidłowości w przypadku dużych jednostek organizacyjnych kształcących na kilku kierunkach studiów. Dlatego profile kształcenia (ogólnoakademicki i praktyczny) powinny służyć, tak jak to się obecnie dzieje, do rozróżniania typu kształcenia na kierunkach studiów, a nie do kategoryzowania uczelni czy podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni.
14. Wprowadzenie nowej kategorii „publicznych uczelni zawodowych”, definiowanych jako „uczelnie publiczne prowadzące studia pierwszego i drugiego stopnia albo jednolite studia magisterskie, które nie posiadają uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora” stanowi ograniczenie autonomii programowej uczelni i nie jest zasadne w świetle uwag opisanych w punkcie 11.
15. W konsekwencji zmiany wymagać będzie aktualne ustawowe rozumienie pojęcia uczelni zawodowej.
16. Krytycznie należy odnieść się do pomysłu, aby minimum kadrowe na studiach magisterskich o profilu ogólnoakademickim było takie samo, jak w przypadku uprawnień doktorskich.
17. W dokumencie jest mowa o możliwości zastąpienia dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich oraz dwóch nauczycieli posiadających stopień doktora osobami posiadającymi znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Określenie „znaczne doświadczenie zawodowe” jest niejasne i wymaga doprecyzowania.

www.krasp.org.pl

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

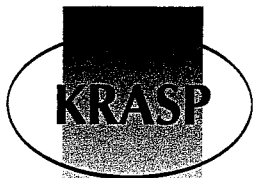
Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Niezrozumiałe jest dlaczego możliwość ta ma dotyczyć jedynie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym. Czy na pierwszym stopniu studiów „praktycy” nie są potrzebni?

18. Projekt przewiduje, że ponad połowa programu kształcenia, określonego liczbą punktów ECTS, na kierunku studiów o profilu praktycznym, będzie obejmowała zajęcia prowadzące do kształtowania umiejętności. Nie proponuje się natomiast żadnych mechanizmów finansowych i innych, które umożliwią realizację tego wymogu, na przykład pozwolą sfinansować zatrudnienie osób posiadających doświadczenie zawodowe w danym obszarze.
19. Należy używać pojęcia „umiejętności” a nie „umiejętności praktyczne”, zgodnie z językiem stosowanym w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego.
20. Należy wprowadzić mechanizmy finansowe i inne, zachęcające pracodawców do współpracy z uczelniami, które zostały zobligowane do zorganizowania co najmniej trzymiesięcznych praktyk zawodowych (publiczne uczelnie zawodowe). W przeciwnym razie wymóg ten nie będzie przestrzegany.
21. Projekt przewiduje zmianę przepisów dotyczących konwentu „zawodowych uczelni publicznych”, zwiększając liczbę pracodawców w jego składzie. Należy sprecyzować, o jakich pracodawców chodzi, ponieważ jest to kategoria bardzo zróżnicowana, obejmująca również osoby zatrudniające niewielu pracowników oraz osoby samozatrudnione.
22. Nadanie konwentowi uprawnień do zatwierdzania programów studiów i opisu efektów kształcenia może okazać się zbyt daleko idącym rozwiązaniem, ze względu na brak przygotowania przedstawicieli pracodawców do rozpatrywania wielu skomplikowanych zagadnień związanych z kształtowaniem programów kształcenia. Należy raczej tworzyć mechanizmy wspierające współpracę uczelni z pracodawcami.

Uwagi dotyczące kształcenia interdyscyplinarnego

23. Należy stworzyć mechanizmy, które będą wspierały uczelnie w prowadzeniu kształcenia interdyscyplinarnego, ale ograniczyć niektóre regulacje w tym zakresie, na przykład podwójne wymagania dotyczące minimum kadrowego, które nie mają uzasadnienia w kontekście jakości kształcenia, natomiast hamują rozwój studiów interdyscyplinarnych.
24. Wyjaśnienia wymaga, czy, a jeśli tak to dlaczego studia interdyscyplinarne nie mogą być prowadzone wspólnie przez uczelnie lub jednostki organizacyjne uczelni publicznych i niepublicznych.

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Baniś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Uwagi dotyczące prac dyplomowych

25. W ustawie nie należy definiować pojęcia „praca dyplomowa”. Rozumienie tego pojęcia jest dostatecznie dobrze utrwalone w praktyce działania uczelni, a jego uszczegółowienie zależy od specyfiki kierunku studiów.
26. Praca dyplomowa magisterska powinna być utrzymana jako obligatoryjna na wszystkich kierunkach studiów. Także praca licencjacka jest ważnym elementem wpływającym na jakość kształcenia, ponieważ rozwija umiejętność kompozycji i formułowania tekstów przez studentów. Jednak, można wyróżnić kierunki studiów, które nie wymagają obligatoryjnego przedkładania pracy licencjackiej np.: kosmetologia, taniec, fizjoterapia, niektóre kierunki artystyczne i medyczne.

Uwagi dotyczące systemu antyplagiatowego

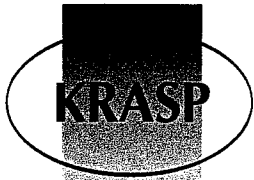
27. Koncepcja stworzenia systemu antyplagiatowego obejmującego wszystkie pisane w Polsce prace dyplomowe wymaga uregulowania problematyki autorskich praw majątkowych do tych prac.

Uwagi dotyczące trybu postępowania w sprawach uruchamiania i zawieszania kierunków studiów oraz likwidacji uczelni niepublicznych

28. Wyjaśnienia wymaga, dlaczego proponowane zmiany są adresowane tylko do uczelni niepublicznych. Powinny być one skierowane do wszystkich uczelni
29. Należy wydłużyć (z 14 do na przykład 30 dni) proponowany termin powiadomienia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i PKA o zaprzestaniu spełniania przez podstawową jednostkę organizacyjną uczelni warunków do prowadzenia studiów. Termin 14 dni nie będzie możliwy do zrealizowania.

Uwagi dotyczące udostępniania informacji na temat uczelni, które uzyskały negatywną ocenę Polskiej Komisji Akredytacyjnej, jak również informacji dotyczących wszczęcia postępowań w sprawie zawieszenia lub cofnięcia uprawnień do prowadzenia kierunków studiów

30. Upublicznianie tych informacji jest zasadne. Natomiast należy mieć na uwadze, że taka sytuacja będzie się wiązała z poważnymi konsekwencjami dla uczelni. Dlatego podstawą zamieszczania uczelni na tzw. liście ostrzeżeń i w innych publicznych rejestrach nie powinien być jedynie fakt wszczęcie postępowania, lecz prawomocna decyzja administracyjna.
31. W tym, ale także w szerszym kontekście, wnioskowana jest zmiana statusu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, przewidująca wyposażenie PKA w uprawnienia do podejmowania decyzji administracyjnych.

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich

Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biurowo KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

32. W Projekcie wskazuje się, że „celem wprowadzenia listy jest wpływanie na ograniczenie rekrutacji na studia prowadzone nierzetelnie lub z naruszeniem prawa, w tym praw studentów”. Określenie „studia prowadzone nierzetelnie” jest nieostre i ma charakter uznaniowy, co stwarza możliwość podejmowania arbitralnych decyzji, bez możliwości obrony i odwoływania się od nich. Należy zatem usunąć wskazane określenie lub je doprecyzować. Kluczowe jest tu odnoszenie się jedynie do faktów i przepisów prawa.

Uwagi dotyczące postępowania dyscyplinarnego prowadzonego wobec nauczycieli akademickich

33. Postępowanie dyscyplinarne powinno być prowadzone przez pracodawcę wobec pracownika, co jest zgodne z nowoczesnymi metodami zarządzania, dlatego nadzór nad nauczycielami akademickimi powinien sprawować rektor. Natomiast minister w określonych sytuacjach może korzystać z istniejących już środków nadzoru.

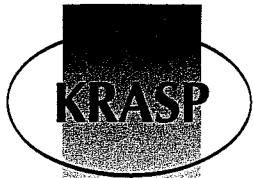
34. Przykładem zbędnego, nadmiarowego mnożenia ciał kolegialnych na szczeblu ministerialnym jest propozycja powołania Konwentu Rzeczników Dyscyplinarnych. Wymaga uzasadnienia jaka byłaby „wartość dodana” tej propozycji, a w tym wskazania, jakie problemy udałoby się rozwiązać i w jaki sposób.

35. Kwestie dotyczące postępowania dyscyplinarnego błędnie zostały zakwalifikowane do części Projektu poświęconej przeciwdziałaniu skutkom niżu demograficznego.

Uwagi dotyczące podpisywania umów w sprawie warunków odpłatności związanych ze studiami

36. Proponowana zmiana stanowi przykład zbędnej a nawet szkodliwej regulacji nakładającej obowiązek podpisywania umowy cywilno-prawnej z każdym zakwalifikowanym kandydatem na studia, który nie musi zostać studentem danej uczelni, przed immatrykulacją. Prawo nie powinno - i aktualnie tego nie czyni - nakładać obowiązku podpisania umowy, która większości studentów i tak nie będzie dotyczyć. Jej przedmiotem są - i jedynie mogą być - warunki odpłatności stanowiące przecież wyjątek od reguły bezpłatnych studiów stacjonarnych. Co więcej, w wielu uczelniach praktyka pokazała, że studenci nie są zainteresowani podpisywaniem umów w sprawie warunków odpłatności za studia.

Sprawa umów znalazła pozytywne rozwiązanie w ramach porozumienia KRASP – PSRP z dnia 27 października 2011 r., przy poszanowaniu zasad podmiotowości studentów i autonomii uczelni. Minister nie powinien zatem próbować ingerować w te relacje. Prof. B. Kudrycka jesienią 2012 r. ogłosiła publicznie swój zamiar pozostawienia spraw umów uczelniom i studentom.

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Baniś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

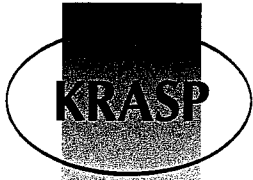
Należy zatem odstąpić od zamiaru wprowadzania dalszych, ustawowych zmian w sprawie umów uczelni ze studentami.

Uwagi dotyczące systemu POL-on

37. Wprowadzenie wymogu przekazywania wszystkich prac dyplomowych i rozpraw doktorskich do systemu POL-on wymaga wcześniejszego uregulowania problematyki praw autorskich.
38. Nie jest zasadne dalsze rozwijanie systemu POL-on poprzez wprowadzanie do niego informacji o kolejnych grupach pracowniczych. W obecnym kształcie system jest nadmiernie rozbudowany i trudno jest uzasadnić gromadzenie w nim niektórych danych (np. szczegółowe informacje nt. studentów studiów odpłatnych).
39. Należy skoncentrować się na skorygowaniu działania systemu POL-on tak, żeby był on dostosowany do realiów funkcjonowania uczelni i wspierał zarządzanie uczelniami.
40. Decyzje dotyczące agregowania danych w systemie POL-on nie powinny być podejmowane jedynie przez osoby odpowiedzialne za techniczną stronę działania systemu – informatyków – ale przede wszystkim przez osoby znające specyfikę funkcjonowania uczelni i systemu szkolnictwa wyższego.
41. Pozytywnie należy ocenić propozycję ograniczenia dublowania obowiązków sprawozdawczości uczelni wobec GUS i MNiSW.

Pozostałe uwagi

42. Niewłaściwa jest stosowana coraz częściej praktyka ustawowego nakładania na szkoły wyższe kolejnych obowiązków, z których wykonywaniem wiąże się konieczność ponoszenia przez uczelnie dodatkowych kosztów. Następuje to w sytuacji, gdy ustawodawca nie wskazuje źródeł ich finansowania, a nakłady publiczne na szkolnictw wyższe w praktyce od lat pozostają zamrożone, a udział środków budżetowych przeznaczanych na szkolnictwo wyższe w PKB maleje.
43. Propozycja nadania osobowości prawnej KRASP powinna dotyczyć również drugiej ustanowionej ustawowo Konferencji Rektorów - KRZaSP.
44. Wysokie wymagania kultury politycznej oraz dobrych praktyk działania organów władzy publicznej, a także wymóg poszanowania przez organ władzy wykonawczej woli parlamentu jako organu władzy ustawodawczej wymagają terminowego wydawania rozporządzeń do ustaw. W szczególności, dotyczy to ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Wieslaw.Banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

45. Należy zrównać w prawach osoby, które uzyskiwały na swojej ścieżce awansu analogiczne kwalifikacje w ramach zróżnicowanych uwarunkowań prawnych w okresie ostatnich kilkudziesięciu lat, tak aby wszystkie te osoby miały możliwość stosowania obok swojego nazwiska właściwego stopnia lub tytułu (odpowiednio dr, dr hab. prof. sztuki) dla potwierdzenia jednej ze zróżnicowanych kwalifikacji równoważnych. Problem ten został szczegółowo opisany w Załączniku do niniejszego opracowania zawierającym uwagi KRUA do ministerialnego dokumentu.
46. W nawiązaniu do Art. 8 ust. 2 oraz art. 84 ust. 3a. ustawy należy doprecyzować przepisy dotyczące studiów międzyobszarowych.
47. Zgodnie z treścią Art. 49 ust 1. ustawy, wbrew wcześniejszym deklaracjom Ministerstwa, Polska Komisja Akredytacyjna pozostaje nadal jedynie organem opiniodawczym dla Ministra, a nie organem autonomicznym, ponoszącym odpowiedzialność za swoje decyzje w trybie przewidzianym przez kodeks postępowania administracyjnego.
48. Powinna być możliwość zawarcia w statucie zapisu, w myśl którego samodzielni pracownicy naukowci wchodziłoby automatycznie w skład rady wydziału.
49. Proponujemy ustawowe wyłączenie z ochrony danych osobowych, ocen uzyskiwanych przez studentów na kolokwjach i egzaminach.
50. Zwolnienie od obowiązku przeprowadzania konkursu, o którym mowa w punkcie 15 (s.13-14), powinno dotyczyć również pracowników spoza uczelni posiadających duże doświadczenie zawodowe w związku z postulowanym upowszechnianiem studiów o charakterze praktycznym (zawodowym). Brak takiego zwolnienia może skutkować w praktyce poważnymi problemami, jeśli chodzi o pozyskiwanie przez uczelnie wybitnych przedstawicieli praktyki gospodarczej, czy osób zatrudnionych w administracji samorządowej, dla prowadzenia zajęć mających na celu zdobycie przez studentów praktycznych kwalifikacji i kompetencji.

Prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś

Przewodniczący KRASP